Thai Interdisciplinary and Sustainability Review

Original Research Article

Received: 17 September 2024 **Revised:** 31 October 2024 **Accepted:** 6 November 2024

DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ECONOMIC RETIREMENT PREPARATION FOR PERSONNEL AND INDUSTRIAL FACTORY OPERATORS: A CASE STUDY OF SAMUT SAKHON PROVINCE

Chawanus SAENGYINGYONGWATTANA[1], Tannikarn SOONSINPAI[1] and Cholvit JEARAJIT[1]

1 Srinakharinwirot University, Thailand; chawanus1974@gmail.com (C. S.)

Handling Editor:

Professor Dr.Duangduen BHANTHUMNAVIN National Institute of Development Administration, Thailand

(This article belongs to the Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainability)

Reviewers:

1) Associate Professor Police Lieutenant Colonel Dr.Tawit SUDSAKORN RPCA, Thailand

2) Dr.Anirut TECHAUBOL Defence Technology Institute, Thailand

3) Dr.Nattawut ROONGWONG Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Abstract

This research aims to study problems, develop a model, and examine the appropriateness of economic retirement preparation. Using both qualitative and quantitative research methods, the study developed the BMC model, which was highly evaluated for its appropriateness, particularly in terms of value propositions, revenue streams, and key resources. However, there is room for improvement in customer relationships. The analysis revealed that economic factors had the most significant impact on retirement preparation readiness, followed by gender and job satisfaction. Additionally, health factors and education levels showed positive effects on preparation readiness. The research findings indicate the necessity of developing comprehensive and systematic retirement preparation policies and plans, emphasizing financial planning education, awareness-raising, and support from both organizations and government sectors. The researcher presents the IFACE model, an integrated framework consisting of 5 main components: integration, financial planning, awareness, collaboration, and education.

Keywords: Model Development, Retirement Preparation, Industrial Factories

Citation Information: Saengyingyongwattana, C., Soonsinpai, T., & Jearajit, C. (2025). Development of a Model for Economic Retirement Preparation for Personnel and Industrial Factory Operators: A Case Study of Samut Sakhon Province. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review, 14*(1), Article 6. https://doi.org/10.14456/tisr.2025.6

พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ชวนัส แสงยิ่งยงวัฒนา[1], ธันนิกานต์ สูญสิ้นภัย[1] และ ชลวิทย์ เจียรจิตต์[1]
1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; chawanus1974@gmail.com (ชวนัส)

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:
ศาสตราจารย์ ดร.ดุจเดือน พันธุมนาวิน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อความยั่งยืน)

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:
1) รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.ธวิช สุดสาคร โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2) อาจารย์ ดร.อนิรุทธิ์ เตชะอุบล สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
3) อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ รุ่งวงษ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา พัฒนารูปแบบ และศึกษาความเหมาะสมของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ และได้พัฒนารูปแบบ BMC ซึ่งได้รับการประเมินความเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการนำเสนอคุณค่า การสร้างรายได้ และทรัพยากรสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่สำหรับการปรับปรุงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมมากที่สุดคือปัจจัยทางเศรษฐกิจ รองลงมาคือเพศและความพึงพอใจในการทำงาน นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสุขภาพและระดับการศึกษาก็มีผลเชิงบวกต่อการเตรียมความพร้อม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานโยบายและแผนการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่ครอบคลุมและเป็นระบบ โดยเน้นการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน การสร้างความตระหนัก และการสนับสนุนจากทั้งองค์กรและภาครัฐ ผู้วิจัยได้นำเสนอโมเดล IFACE ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบูรณาการ การวางแผนทางการเงิน การสร้างความตระหนัก ความร่วมมือ และการศึกษา

คำสำคัญ: พัฒนารูปแบบ, การเตรียมความพร้อมเกษียณอายุ, โรงงานอุตสาหกรรม

ข้อมูลการอ้างอิง: ชวนัส แสงยิ่งยงวัฒนา, ธันนิกานต์ สูญสิ้นภัย และ ชลวิทย์ เจียรจิตต์. (2568). พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย, 14*(1), บทความที่ 6. https://doi.org/10.14456/tisr.2025.6

บทนำ

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับปรากฏการณ์สังคมผู้สูงวัย (Aging Society) ซึ่งคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ.2583 จะกลายเป็นสังคมผู้สูงวัยโดยสมบูรณ์ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2562) ประเทศไทยก็กำลังเผชิญกับสถานการณ์นี้เช่นกัน โดยมีประชากรอายุ 65 ปีหรือมากกว่าถึงร้อยละ 10 หรือมากกว่า 7 ล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 17 ล้านคนภายในปี 2583 ซึ่งจะเป็นสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ (United Nations, 2015) การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อประเทศในหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาวะของผู้สูงอายุ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ภาครัฐได้พยายามแก้ปัญหาด้วยการออกนโยบายต่างๆ เช่น การขยายอายุเกษียณของข้าราชการ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2552) อย่างไรก็ตาม ภาคเอกชนยังไม่มีการกำหนดอายุเกษียณอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ลูกจ้างมีความมั่นคงในวัยเกษียณ ทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย เศรษฐกิจ และสังคม (เพ็ญประภา เบญจวรรณ, 2558) นอกจากนี้ ยังช่วยให้องค์กรสามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่น รวมถึงลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและพัฒนาลูกจ้างใหม่ในอนาคต (ปัทมา รูปสุวรรณกุล, 2562)

ปัญหาการขาดการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณมีผลกระทบทั้งต่อตัวลูกจ้างและองค์กร ลูกจ้างที่ไม่มีการวางแผนที่ดีอาจเผชิญกับความไม่มั่นคงทางการเงินและคุณภาพชีวิตที่ลดลง (มธุริน วรศักดิ์, 2550) ในขณะที่องค์กรอาจเผชิญกับปัญหาประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลงของพนักงานที่ใกล้เกษียณ (วีระ สุเมธาพันธ์, 2525) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการออมและการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณ โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีลูกจ้างจำนวนมาก จากสถิติพบว่าในปี พ.ศ.2564 มีลูกจ้างในสถานประกอบการทั่วราชอาณาจักรจำนวน 9,670,477 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) และในภาคอุตสาหกรรมมีแรงงานสูงถึง 4.72 ล้านคน จังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาเรื่องนี้ เนื่องจากมีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยมีโรงงานที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจำนวน 6,364 โรงงาน และมีแรงงานในพื้นที่มากถึง 372,282 คน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2566) นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรสาครยังมีสัดส่วนประชากรอายุเกิน 60 ปีเพียงร้อยละ 10.1 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำที่สุดในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่ามีพนักงานที่อยู่ในวัยทำงานสูง จึงเหมาะสมที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบให้กับจังหวัดอื่นๆ นำไปปรับใช้ต่อไป การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณทางด้านเชิงเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม โดยใช้จังหวัดสมุทรสาครเป็นกรณีศึกษา เพื่อสำรวจปัญหาของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อม และศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาลูกจ้างให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพในการทำงานที่สูงขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการทรัพยากรบุคคลและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในระดับประเทศต่อไปการศึกษานี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการเกษียณโดยไม่มีการเตรียมความพร้อม เช่น ปัญหาด้านการเงิน การเป็นภาระให้ลูกหลานและรัฐบาล การลดลงของกำลังซื้อในประเทศ และการที่รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนในภาครัฐและเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาครจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การวางแผนเกษียณอายุมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีรูปแบบที่ชัดเจน และเข้าใจง่าย ซึ่งจะส่งผลดีต่อตัวลูกจ้าง ครอบครัว องค์กร และประเทศชาติในวงกว้าง

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรมได้รับความสนใจจากนักวิจัยหลายท่านในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีการศึกษาในหลากหลายประเด็น

ธีรดา ยังสันเทียะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ โดยการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณถือเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอนาคต จากการศึกษาวิจัยในกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนที่ทำงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุ

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมในหลายด้านมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปรับตัว การบริหารจัดการด้านการเงิน การจัดการเรื่องที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ งานวิจัยนี้ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือสูง ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นถึง 0.944

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ยืนยันว่าปัจจัยทั้งหมดที่ศึกษามีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงาน

ความสำคัญของงานวิจัยนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมตัวก่อนเกษียณเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้พนักงานมีการเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนเกษียณอายุ ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานในระยะยาว และยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคอุตสาหกรรมโดยรวม

สอดคล้องกับงานของ ณัฏฐพัชร กุลบุตร (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของคนงานในระบบช่วงวัยใกล้เกษียณ: การศึกษาภาคตัดขวาง” โดยการศึกษาได้เน้นประเด็นการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณที่ไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงลบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เกษียณอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณในกลุ่มแรงงานภาครัฐที่มีอายุระหว่าง 55-59 ปี การวิจัยใช้แบบสอบถามที่ใช้เวลาในการตอบประมาณ 45 นาที เก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2564 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 226 คน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาศัยอยู่กับครอบครัว มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 15,001 ถึง 25,000 บาท และมากกว่าร้อยละ 90 ได้รับสวัสดิการจากนายจ้าง ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณพบว่า น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมความพร้อมในระดับปานกลาง และร้อยละ 29.2 มีการเตรียมความพร้อมในระดับต่ำ

ข้อค้นพบที่สำคัญของการศึกษานี้คือ คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณ ผลการศึกษานี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนากลยุทธ์การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนนโยบายด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณสำหรับบุคลากรภาครัฐต่อไป

นอกจากนี้ เอธยา ชนะภัย และ สุธาวัลย์ พฤกษ์อำไพ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจเนอเรชั่นวาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้พื้นฐานทางการเงิน และระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจเนอเรชั่นวาย 2) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจเนอเรชั่นวาย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของความรู้พื้นฐานทางการเงินที่มีต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจเนอเรชั่นวาย ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางการเงิน

และการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุในกลุ่มประชากรเจเนอเรชั่นวาย ได้แสดงให้เห็นผลการศึกษาที่น่าสนใจหลายประการ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้พื้นฐานทางการเงินอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยง รองลงมาคือด้านเงินเฟ้อ และด้านอัตราดอกเบี้ย ตามลำดับ

ในด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ ผลการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสำรวจตัวเองมากที่สุด ตามด้วยการสำรวจแหล่งเงินได้หลังเกษียณ การทำตามแผน การติดตามทบทวนประเมินผล และการคำนวณวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายหลังเกษียณตามลำดับ

การศึกษายังพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความแตกต่างในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษาและรายได้ ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายจ่ายไม่มีผลต่อความแตกต่างในการวางแผนทางการเงิน

ที่น่าสนใจคือ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของความรู้พื้นฐานทางการเงินต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ พบว่ามีเพียงความรู้เรื่องดอกเบี้ยเท่านั้นที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ความรู้เรื่องเงินเฟ้อและความเสี่ยงไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินดังกล่าว

ผลการศึกษานี้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโครงการส่งเสริมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่ พัชรี สุขโชค และ วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ (2564) ศึกษาการเตรียมความพร้อมในกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย ซึ่งให้ความสำคัญกับการวางแผนชีวิตด้านสังคมมากที่สุด

ในบริบทระหว่างประเทศ Luborsky & LeBlanc (2003) ได้ศึกษามุมมองข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับแนวคิดการเกษียณอายุ ซึ่งช่วยให้เข้าใจความแตกต่างและความเหมือนในแนวคิดเรื่องการเกษียณในวัฒนธรรมต่างๆ ส่วน Ware & Grantham (2003) ได้มองไปถึงอนาคตของการทำงานและสถานที่ทำงาน ซึ่งมีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณในระยะยาว

Renton (2020) ใช้วิธีการศึกษาเชิงเล่าเรื่องเพื่อสำรวจประสบการณ์การเกษียณอายุ ซึ่งช่วยให้เข้าใจมิติเชิงลึกของประสบการณ์การเกษียณที่อาจไม่ปรากฏในการศึกษาเชิงปริมาณ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและมีหลายปัจจัยเกี่ยวข้อง การศึกษาในอนาคตอาจมุ่งเน้นการบูรณาการแนวคิดเหล่านี้เพื่อพัฒนาโมเดลการเตรียมความพร้อมที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดดังนี้

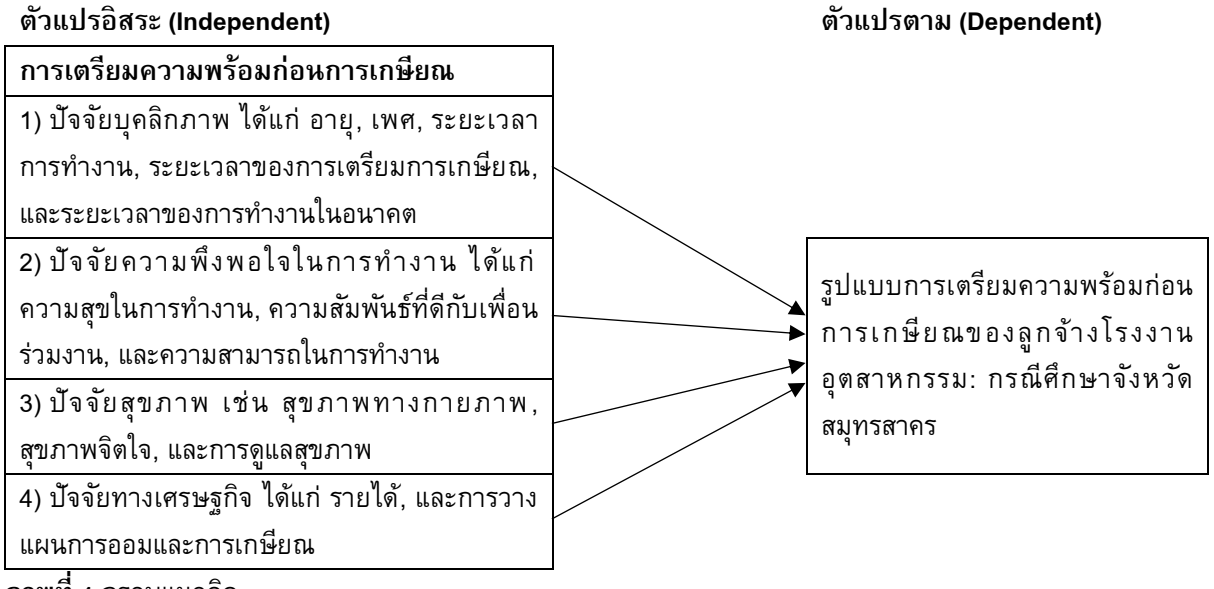

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมเกษียณอายุเชิงเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ประกอบการ 10 ราย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ราย จากผู้ประกอบการ 10 ราย รายละ 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ตอบแบบสอบถามเพื่อหาความเหมาะสมของรูปแบบที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 2

ผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แนวคิด Business Model Canvas เพื่อสรุปเป็นรูปแบบที่เหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง การวิจัยนี้มีจุดเด่นคือการผสมผสานระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งในเชิงลึกและกว้าง มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยอย่างเข้มงวดในทุกขั้นตอน และมีการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม ทั้งผู้ประกอบการและลูกจ้าง ส่งผลให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรม

ผลการวิจัย

ในขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้พบว่า ขาดความชัดเจนและเป็นระบบ ส่วนใหญ่องค์กรไม่มีนโยบายหรือแผนการเตรียมความพร้อมที่ชัดเจน มีเพียงบางองค์กรที่มีการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ก่อนการเกษียณ

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อม โดยปัญหาหลักมาจากพฤติกรรมและทัศนคติของพนักงานที่มักไม่คิดถึงอนาคตและขาดวินัยทางการเงิน ขาดความรู้ด้านการวางแผนการเงิน ภาระหนี้สินทั้งส่วนตัวและครอบครัว การศึกษาที่

ปลูกฝังเรื่องการวางแผนการเงินน้อยเกินไป ข้อจำกัดด้านงบประมาณขององค์กร และระบบสวัสดิการของรัฐที่อาจไม่เพียงพอ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาพัฒนาแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณประกอบด้วย ปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน ปัจจัยสุขภาพ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติ Multiple Regression มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณด้านเศรษฐกิจบุคลกรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ตัวแปรต้น	β	**S.E.**	**t**
(Constant)	.595	.186	3.206**
เพศ	-.438	.021	-20.846**
อายุ	-.276	.017	-16.454**
ระดับการศึกษา	.231	.011	20.721**
อายุงาน ณ ปัจจุบัน	.164	.012	13.901**
ระยะเวลาของการทำงานในอนาคต	.158	.008	18.925**
ปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน	-.307	.045	-6.763**
ปัจจัยสุขภาพ	.245	.058	4.215**
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	.785	.026	30.696**

ตัวแปรตาม คือ การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05; **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่ตอบสนองความต้องการของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร

รูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่ตอบสนองความต้องการของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร	**ค่าเฉลี่ย**	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน**
1) Customer Segments: - ลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร - แบ่งตามอายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน - เน้นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้มีอายุมาก ระดับการศึกษาต่ำ	4.39	.582
2) Value Propositions: - โปรแกรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ปรับแต่งได้ - การให้ความรู้ด้านการเงินและการวางแผนชีวิตหลังเกษียณ - บริการให้คำปรึกษาด้านการจัดการหนี้สิน - แพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับติดตามและจัดการเงินออม	4.42	.591
3) Channels: - การอบรมในสถานประกอบการ - แอปพลิเคชันมือถือ - เว็บไซต์ให้ความรู้และเครื่องมือวางแผนการเงิน - การให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัว	4.38	.585

รูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่ตอบสนองความต้องการของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร	**ค่าเฉลี่ย**	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน**
4) Customer Relationships: - การสร้างชุมชนออนไลน์สำหรับแลกเปลี่ยนประสบการณ์ - การติดตามผลและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง - โปรแกรมสร้างแรงจูงใจในการออมและวางแผนการเงิน	4.37	.594
5) Revenue Streams: - ค่าธรรมเนียมจากองค์กรที่ใช้บริการ - ค่าสมาชิกรายเดือนสำหรับบริการพิเศษ - รายได้จากการจัดอบรมและสัมมนา - เงินสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร	4.41	.590
6) Key Resources: - ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการเงินและการเกษียณ - แพลตฟอร์มเทคโนโลยีสำหรับการวางแผนการเงิน - ฐานข้อมูลลูกค้าและพฤติกรรมการออม - เครือข่ายพันธมิตรในภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐ	4.41	.590
7) Key Activities: - พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการวางแผนการเงิน - จัดอบรมและให้คำปรึกษาแก่ลูกจ้าง - วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงบริการ - ประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ	4.40	.583
8) Key Partnerships: - โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร - หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (เช่น กระทรวงแรงงาน, สำนักงานประกันสังคม) - สถาบันการเงินและบริษัทประกัน - องค์กรไม่แสวงหากำไรด้านการศึกษาทางการเงิน	4.40	.588
9) Cost Structure: - ค่าพัฒนาและบำรุงรักษาแพลตฟอร์มเทคโนโลยี - เงินเดือนผู้เชี่ยวชาญและพนักงาน - ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมและสัมมนา - ค่าการตลาดและประชาสัมพันธ์	4.38	.585
ภาพรวม	**4.40**	**.225**

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 400 คน ผลการประเมินพบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40 (S.D. = 0.225) โดยองค์ประกอบที่ได้รับการประเมินสูงสุด คือ Value Propositions (ค่าเฉลี่ย = 4.42) รองลงมาคือ Revenue Streams และ Key Resources (ค่าเฉลี่ย = 4.41)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สถานการณ์การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณในปัจจุบัน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาครยังขาดความชัดเจนและเป็นระบบ องค์กรยังไม่มีนโยบายหรือแผนการที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิน ชินะโชติ และคณะ (2561) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาหลักมาจากทั้งปัจจัยภายในตัวลูกจ้างและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในที่สำคัญได้แก่ พฤติกรรมและทัศนคติที่ขาดการวางแผนระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรดา ยังสันเทียะ (2561) ที่พบว่าพฤติกรรมในหลายด้านมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปรับตัว การบริหารจัดการด้านการเงิน การจัดการเรื่องที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งการขาดการวางแผนทำให้ไม่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้พนักงานมีการเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนเกษียณอายุ ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานในระยะยาว และยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคอุตสาหกรรมโดยรวมได้

ส่วนปัจจัยภายนอกที่สำคัญได้แก่ ระบบการศึกษาที่ไม่ได้ปลูกฝังเรื่องการวางแผนการเงินอย่างเพียงพอสอดคล้องกับแนวคิด LIST Model ของ สุทิตย์ อาภากโร (2561) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาความรู้ของคนในชุมชน รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณขององค์กร ทำให้ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณได้อย่างเต็มที่ ทางส่วนของระบบสวัสดิการของรัฐที่อาจไม่เพียงพอ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณมากที่สุดคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (β = 0.785) ซึ่งสอดคล้องกับ เอธยา ชนะภัย และ สุธาวัลย์ พฤกษ์อำไพ (2565) เกี่ยวกับด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุ ผลการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสำรวจตัวเองมากที่สุด ตามด้วยการสำรวจแหล่งเงินได้หลังเกษียณ การทำตามแผน การติดตามทบทวนประเมินผล และการคำนวณวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายหลังเกษียณตามลำดับ

ความเหมาะสมของรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่นำเสนอ

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่นำเสนอผ่าน Business Model Canvas แสดงให้เห็นว่า ทุกองค์ประกอบได้รับการประเมินในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน Value Propositions, Revenue Streams และ Key Resources ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความครอบคลุมและสมดุลของโมเดลธุรกิจที่นำเสนอ

1) Value Propositions: การนำเสนอโปรแกรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ปรับแต่งได้ การให้ความรู้ด้านการเงินและการวางแผนชีวิตหลังเกษียณ และการให้บริการคำปรึกษาด้านการจัดการหนี้สิน สอดคล้องกับความต้องการที่พบในงานวิจัยของ เอธยา ชนะภัย และ สุธาวัลย์ พฤกษ์อำไพ (2565) ที่เน้นความสำคัญของการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินและการจัดการหนี้สิน

2) Revenue Streams: การสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียมจากองค์กรที่ใช้บริการ ค่าสมาชิกรายเดือนสำหรับบริการพิเศษ และรายได้จากการจัดอบรมและสัมมนา สอดคล้องกับแนวคิดของ Ware & Grantham (2003) ที่เน้นการปรับตัวขององค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของการทำงาน

3) Key Resources: การมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการเงินและการเกษียณ แพลตฟอร์มเทคโนโลยีสำหรับการวางแผนการเงิน และเครือข่ายพันธมิตรในภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐ สอดคล้องกับแนวคิด LIST Model ของ สุทิตย์ อาภากโร (2561) ที่เน้นการสร้างนวัตกรรมและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่สำหรับการปรับปรุงในด้าน Customer Relationships ซึ่งอาจต้องมีการพัฒนากลยุทธ์เพิ่มเติมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wang & Shultz (2010) ที่เน้นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับพนักงานในกระบวนการเกษียณอายุ

ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อค้นพบได้และโมเดลที่สามารถประยุกต์ใช้กับการเตรียมความพร้อมเกษียณอายุเชิงเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ออกเป็นแผนภาพได้ดังนี้

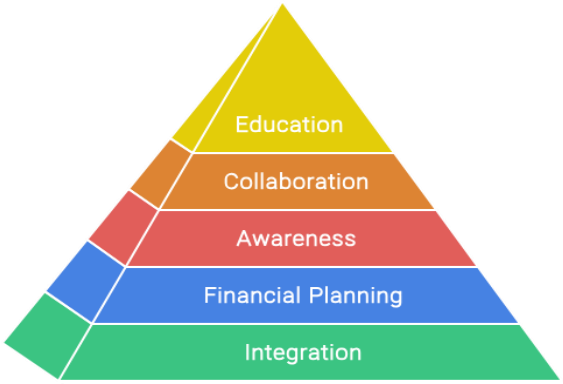

ภาพที่ 2 IFACE Model

IFACE Model เป็นกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยเรื่อง "พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมเกษียณอายุเชิงเศรษฐกิจของบุคลากรและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร" เพื่อนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ โมเดลนี้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้:

1) Integration (การบูรณาการ) องค์ประกอบนี้มุ่งเน้นการผสมผสานแนวคิด ทรัพยากร และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างระบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่มีประสิทธิภาพ

2) Financial Planning (การวางแผนทางการเงิน) องค์ประกอบนี้ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินระยะยาวเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ตามภาพ ประกอบด้วยการวางแผนระยะยาว (Long-Term Planning) การพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Skills) และการเสริมสร้างความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge)

3) Awareness (การสร้างความตระหนัก) องค์ประกอบนี้มุ่งเน้นการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณให้กับทุกภาคส่วน ตามภาพ เน้นการชี้ให้เห็นความสำคัญ (Highlight Importance) ของการเตรียมตัวก่อนเกษียณ และการส่งเสริมการวางแผน (Encourage Planning) ล่วงหน้า

4) Collaboration (ความร่วมมือ) องค์ประกอบนี้ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ ตามภาพ มุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือ (Promote Cooperation) ระหว่างภาคส่วนต่างๆ และการสร้างเครือข่าย (Build Networks) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร

5) Education (การศึกษา) ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ ตามภาพ ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร (Develop Curriculum) ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณ การจัดโปรแกรมการฝึกอบรม (Training Programs) และการให้ความรู้ด้านการเงิน สุขภาพ และการปรับตัว (Financial, Health, Adaptation Knowledge)

โดยสรุป IFACE Model นำเสนอแนวทางที่ครอบคลุมและบูรณาการในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมเกษียณอายุเชิงเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ ดังนี้

1) ภาครัฐควรพิจารณาปรับปรุงระบบการศึกษาโดยเพิ่มเติมหลักสูตรการวางแผนการเงินและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ควรมีการออกนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณให้แก่พนักงานให้มากขึ้น เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าองค์กรส่วนใหญ่ยังขาดนโยบายและแผนการที่เป็นรูปธรรม

3) ควรมีการปรับปรุงระบบประกันสังคมและสวัสดิการแรงงานให้มีความเพียงพอและยืดหยุ่นมากขึ้น

4) ควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

5) องค์กรควรพัฒนานโยบายและแผนการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณที่ชัดเจนและครอบคลุมพนักงานทุกระดับ

6) ควรจัดให้มีโครงการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณแก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและความสะดวกในการเรียนรู้

7) ควรพิจารณาการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือโครงการออมทรัพย์อื่นๆ ที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมทางการเงินของพนักงาน

8) ควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนอนาคตและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณ

นอกจากนี้ ยังสามารถนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ดังนี้

1) ข้อจำกัดด้านพื้นที่: การวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษาเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งอาจไม่สามารถเป็นตัวแทนของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศได้ ในอนาคตควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมพื้นที่อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและสร้างภาพรวมระดับประเทศ

2) ข้อจำกัดด้านเวลา: การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Study) ซึ่งอาจไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงในระยะยาวได้ ในอนาคตควรมีการทำวิจัยเชิงยาว (Longitudinal Study) เพื่อติดตามผลการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณและผลลัพธ์หลังการเกษียณ

3) การวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาคอุตสาหกรรม: ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณระหว่างลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรมกับภาคบริการ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่ม

4) การวิจัยเชิงนโยบาย: ควรมีการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายภาครัฐต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของประชาชน และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงนโยบายที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2566). *สถิติโรงงานอุตสาหกรรม*. สืบค้นจาก www.diw.go.th/webdiw/static-fac/.

ณัฏฐพัชร กุลบุตร. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของคนงานในระบบช่วงวัยใกล้เกษียณ: การศึกษาภาคตัดขวาง*. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรดา ยังสันเทียะ. (2561). *การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ปัทมา รูปสุวรรณกุล. (2562). การจัดการทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในส่วนอุตสาหกรรมโรจนะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 13*(1), 41-54.

พัชรี สุขโชค และ วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ. (2564). การเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย. *วารสารสังคมภิวัฒน์, 12*(2), 16-31.

เพ็ญประภา เบญจวรรณ. (2558). การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2*(1), 82-92.

ภาวิน ชินะโชติ, ทองฟู ศิริวงศ์ และ ภาณุ ชินะโชติ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานก่อนวัยเกษียณอายุ ในอุตสาหกรรม จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12*(2), 319-334.

มธุริน วรศักดิ์. (2550). *ปัจจัยทางชีวสังคม ทัศนคติต่อการเกษียณอายุและบุคลิกภาพกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุทำงาน ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสายปฏิบัติการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วีระ สุเมธาพันธ์. (2525). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และคณาจารย์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *บำเหน็จบำนาญ*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2562). *สถานการณ์ นโยบาย มาตรการและกลไกเพื่อนโยบายสาธารณะรองรับสังคมสูงวัยของประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ทั่วราชอาณาจักร ไตรมาสที่ 1: มกราคม-มีนาคม 2566*. สืบค้นจาก www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20230627133332_61156.pdf.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *การประเมินผลกระทบและความยั่งยืน ของการบริโภคของผู้สูงอายุ ภายใต้ระบบบำนาญของประเทศไทย*. สืบค้นจาก www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=14368&filename=PageSocial.

สุทิตย์ อาภากโร. (2561). *รายการโมเดลการวิจัยและการพัฒนาสังคม (List Model for Research and Social Development)*. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.

เอธยา ชนะภัย และ สุธาวัลย์ พฤกษ์อำไพ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจเนอเรชั่นวาย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 11*(2), 199-208.

Luborsky, M., & LeBlanc, I. (2003). Cross-cultural perspectives on the concept of retirement: An analytic redefinition. *Journal of Cross-Cultural Gerontology, 18*(4), 251-271.

Renton, L. (2020). *The Transition to Retirement: A Narrative Inquiry*. Doctoral Thesis, Queen Margaret University.

United Nations. (2015). *World Population Ageing 2015*. Retrieved from www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

Wang, M., & Shultz, K. (2010) Employee Retirement: A Review and Recommendations for Future Investigation. *Journal of Management, 36*(1), 172-206.

Ware, J., & Grantham, C. (2003). The future of work: Changing patterns of workforce management and their impact on the workplace. *Journal of Facilities Management, 2*(2), 142-159.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).